ל א מיי' פ"ג מהל' עבודת יוה"כ הל' יט:
לא ב מיי' שם הלכה כח:
לב ג מיי' שם הלכה כ:
לג ד מיי' שם הלכה כב:

שדא מזומן "עתי" ואפילו בשבת "עתי" ואפי' בטומאה איש להכשיר את הזר פשיטא? מהו דתימא "כפרה" כתיבא ביה, קמ"ל עתי ואפילו בשבת למאי הלכתא? אמר רב ששת לומר שאם היה חולה, מרכיבו על כתפו, כמאן, דלא כרבי נתן, דאי רבי נתן *האמר חי נושא את עצמו, אפילו תימא רבי נתן, חולה שאני; אמר רפרם *זאת אומרת עירוב, והוצאה לשבת ואין עירוב, והוצאה ליום הכפורים עתי ואפי' בטומאה למאי הלכתא? אמר רב ששת לומר שאם נטמא משלחו, נכנס טמא לעזרה ומשלחו *שאלו את רבי אליעזר חלה מהו שירכיבהו על כתפו? אמר להם יכול הוא להרכיב אני ואתם, חלה משלחו מהו שישלחנו ביד אחר? אמר להם אהא בשלום אני ואתם, דחפו ולא מת, מהו שירד אחריו וימיתנו? אמר להם °כן יאבדו כל אויביך ה' וחכמים אומרים חלה מרכיבו על כתפו, חלה משלחו ישלחנו ביד אחר, דחפו ולא מת, ירד אחריו וימיתנו. שאלו את ר' אליעזר פלוני (א) מהו לעולם הבא? א"ל לא שאלתוני אלא על פלוני, (ב) מהו להציל רועה כבשה מן הארי? אמר להם לא שאלתוני אלא על הכבשה, מהו להציל הרועה מן הארי? אמר להם לא שאלתוני אלא על הרועה, ממזר מה הוא לירש, מהו ליבם, מהו לסוד את ביתו מהו לסוד את קברו, *לא מפני שהפליגן בדברים *אלא מפני שלא אמר דבר שלא שמע מפי רבו מעולם שאלה אשה חכמה את ר' אליעזר מאחר שמעשה העגל שוין מפני מה אין מיתתן שוה? אמר לה "אין חכמה לאשה אלא בפלך" וכן הוא אומר °וכל אשה חכמת לב בידיה טוו איתמר רב ולוי חד אמר זבח וקיטר = בסייף, גיפף ונישק = *במיתה, שמח בלבבו = בהדרוקן וחד אמר עדים והתראה = בסייף, עדים בלא התראה = במיתה, לא עדים ולא התראה = בהדרוקן; אמר רב יהודה א) שבטו של לוי לא עבד עבודת כוכבים שנאמר °ויעמוד משה בשער המחנה ב) וגו' יתיב רבינא וקאמר להא שמעתא, איתיביה בני ר' פפא בר אבא לרבינא, °האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו: אביו = אבי אמו מישראל ג) אחיו = אחיו מאמו מישראל, בניו = בני בתו מישראל: וכבש עשו לו כו': ד) אמר רבה בר בר חנה לא בבליים היו אלא אלכסנדריים היו ומתוך ששונאים את הבבליים היו קורין אותן על שמן ה) תניא רבי יהודה אומר לא בבליים היו אלא אלכסנדריים היו אמר לו רבי יוסי *תנוח דעתך שהנחת את דעתי: תנא מה שהי' צפירא דין וחובי דרא סגיאין: **מתני'** מיקירי ירושלים היו מלוין אותו עד סוכה הראשונה. עשר סוכות מירושלים ועד צוק

שבת צד. קמא. [עירובין קג:]

שמות לה

דברים לג

תשעים

א) [בע"י אמר ר"י אמר שמואל] ב) ויאמר מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני לוי כצ"ל וכ"ה רש"י ד"ה כל בני לוי] ג) [בע"י גרסי' נמי אבי אמו מישראל] ד) [מנחות ק.] ה) [צ"ל תניא נמי הכי וכ"ה במנחות ק.]

גמ' שידא מזומן · מוכן לכך מאתמול: **עתי אפילו בשבת** · עתי בטהרו ובמועדו ישתלח ולא יעבור, ואפי' בשבת ובטומאה ולקמן מפרש מאי איסור שבת וטומאה שייך בשילוחו דאיצטריך לרבויי: **למאי הלכתא** · מה חילול שבת יש שהוצרך להתירו אי משום תחומין, דרבנן בעלמא נינהו שגזרו עליהן לאחר מתן תורה: **כמאן** · איצטריך לרבויי, דלא כרבי נתן דאמר חי נושא את עצמו הוא ואין בו אלא משום שבות ופלוגתא במסכת שבת (דף צד.): **חולה שאני** · דהשתא לא נושא את עצמו והנושא מחלל שבת: **זאת אומרת** · מדאיצטריך למתני "עתי אפילו בשבת" איכא למשמע דאין איסור (ג) והוצאה ליום הכפורים דאי יום הכפורים כשבת להוצאה למה לי קרא להתיר משאו בשבת הרי כשאר בחול נמי כשבת דמי וקאמר רחמנא ישלחנו. עירוב כדי נסבה אלא דהא בהא תליא דלא תקינו חכמים עירובי חצרות אלא בשביל איסור הוצאה שגזרו (ד) מרשות לרשות גזירה משום הוצאה מרשות היחיד לרה"ר: **למאי הלכתא** · מה איסור טומאת מקדש או קדשיו יש בשילוחו שהוצרך לומר שידחה את הטומאה: **נכנס טמא לעזרה** · שהכהן (ה) מוסרו לו שם: **יכול להרכיב אני ואתם** · בריא וחזק היה השעיר להרכיב אותי ואתכם עליו לקמן אמרינן שלא היה חפץ להשיב על שאלתם מה שלא שמע מפי רבו: **אהא בשלום אני ואתם** · כלומר מה לכם לשאול על זאת לא אני ולא אתם נזקק לשילוחו: **דחפו** · נטק ולא מת מהו שיהא צריך לירד אחריו וימיתנו: **פלוני מהו לעולם הבא** · על אדם אחד שאלוהו מה מעשיו בעיניך ויש פותרים על שלמה בן דוד שאלוהו: **אלא על פלוני** · שמא על הבשלום שאלתוני: **אלא על הרועה** · אם מותר להצילו מפי הארי: **ממזר מהו לירש** · את אביו: **מהו ליבם** · אשת אחיו שאלתם אותי: **מהו לסוד את ביתו** · בזמן הזה מי אסור מפני זכר חורבן הבית: אמר להם לא שאלתוני אלא מהו לסוד את קברו: **לא שהפליגן** · והפריגן לדברים אחרים כאדם המתכוין לדחות כשאינו יודע להשיב אלא יודע היה אבל לא אמר דבר שלא שמע מרבו: **שמעשה עגל שוין** · עבודותיו שוות לאיסור מפני מה אין מיתתן שוה שהיו בו שלש מיתות מיתת סייף "שימו איש (חרבו) מיתת מגפה "ויגוף ה' את העם (שמות לב) מיתת הדרוקן דכתיב "ויזר על פני המים" ואמרינן במסכת ע"ז (דף מד.) לא נתכוין משה אלא לבודקן כסוטות בלבנות במן: **זבח וקיטר** · הן עבודות שחייבין עליהן לע"ז מיתה כדתנן בארבע מיתות (סנהדרין ס:) שהן בסקילה והן בסייף שעדיין לא נתפרשו להן ארבע מיתות בית דין ונידונו במיתת בני נח שכל מיתתן בסייף כדאמרינן בסנהדרין (דף נז.): **גיפף ונישק** · אין בהן מיתת בית דין כדתנן בארבע מיתות (שם ס:) אלא בידי שמים נידונו במגפה: **כל בני לוי** · שכולן בכלל זה: **האומר לאביו ולאמו** · במעשה העגל לא ראיתיו נעשו אכזרים עליהם לנקום נקמתו של מקום אלמא אביו ואמו אחיו ובניו עבדו ע"ז: **ומתוך ששונאין** · בני ארץ ישראל את הבבליים היו קורין כל קלי הדעת ועושי דבר שלא כהוגן על שמם: **תנוח דעתך** · משפחתו היתה מבבל והיה קשה לו הדבר: **מה שהי' צפירא דין וחובי דרא סגיאין** · מה מתעכב שעיר זה כאן ועונות הדור מרובין והן עליו: **מתני' מיקירי ירושלים** · מחשובי ירושלים: **עד סוכה הראשונה** · סוכות עשו לו בדרך ובני אדם הולכין לגור שם לפני יום הכפורים שמוליכין אותו מסוכה לסוכה:

תורה אור

אמר רפרם זאת אומרת עירוב והוצאה כו' · אמרינן בפרק אמרו לו (כריתות דף יד:) דרפרם בדותא היא דפריך עליה ודילמא שאני שעיר המשתלח דהכשירו ביום הכפורים בכך אלא דרפרם בדותא היא: **פלוני** מהו לעולם הבא · פר"ח אבשלום שבא על פילגשי אביו מהו לעולם הבא מי סבירא לן הא דאמר רב נשים בכתובה וקידושין, פילגשים בלא כתובה ובלא קידושין הכי אמרינן בסנהדרין פרק כ"ג (דף כא.) או לא וי"מ ששאלוהו על שלמה מי סבירא לן כרבי יונתן דאמר כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה שנאמר "ולא היה לבבו שלם כו' כלבב דוד אביו הוא דלא היה, מיחטא נמי לא היה חטא, הכי אמר בפרק במה בהמה יוצאה (שבת דף נו:) ובתוספתא פ"ג דיבמות:

*מהו להציל הכבשה מן הארי · כלומר בת שבע מיד דוד מי סבירא לן דאמר ר' יונתן במסכת כתובות (דף ט:) כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו ואוריה כתב גם לבת שבע מהו להציל הרועה מיד הארי כלומר מהו להציל אוריה מיד דוד מי סבירא לן חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב ולא היה מורד במלכות או דילמא אין חולקין ומורד במלכות הוה עכ"ל פירש משום דקאמר ואדוני יואב *)דקרי ליה ליואב אדוני בפני המלך ופלוגתא היא בפרק יש נוחלין (ב"ב דף קיט:) אם חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב או לא:

אמר ליה ר' יוסי תנוח דעתך כו' · וא"ת בס"פ שתי הלחם (מנחות דף ק.) גבי חל להיות יום הכפורים ערב שבת שעיר החיצון של יום הכפורים אוכלין אותו כשהוא חי תניא בגמרא איפכא רבי יוסי אומר לא בבליים היו כו' עד אמר לו רבי יהודה תנוח דעתך שהנחת דעתי ויש לומר מר מאי דשמיע ליה קאמר ומר מאי דשמיע ליה קאמר ר' יהודה קיבל דההיא דהכא לא בבליים הן ור' יוסי קיבל בההיא דהתם:

*) [שבת נו.]

דבי

רבינו חננאל

עתי ואפי' בטומאה. שאם נטמא נכנס לעזרה ומשלחו עתי ואפי' בשבת. שאם חלה השעיר ואינו יכול להלך מרכיבו על כתפו. ואפי' לר' נתן דאמר החי נושא את עצמו. *) לא מיבעיא לן חולה שני דחולה כמאן דכפות דמי. ואינו נושא את עצמו וכמשוי הוא. וא"ר יוחנן מודה ר' נתן בכפות המוציא אדם כפות כלומר קשור ידיו ורגליו חילל את השבת ודברי ר' נתן בשבת פ' המצניע [ד' צד. ובעירובין פ' המוצא תפילין ד' קג]. אמר רפרם זאת אומרת עירוב והוצאה לשבת ואין עירוב והוצאה ליוה"כ. זו השמועה בכריתות פרק אמרו לו שנים אכלת חלב. אמרו על שמועה זו דרפרם ממאי דילמא שני שעיר המשתלח דהכשירו ביוה"כ בכך. אלא דרפרם ברייתא היא. פי' אם בא רפרם לדקדק ממאי דתנן בכריתות א"ר מאיר אם היתה שבת והוציאו חייב. ואמר מדקאי ביוה"כ וקתני אם היתה שבת ש"מ דשבת הוא דאסירא להוציא מרשות לרשות אלא אם יערב. אבל יוה"כ מותר בלא עירוב. ונדחו דבריו. ואם קגא בברייתות אלא [האידאמר רפרם בריית' היא] כלו' חיצונה [היא] ולא נאמרה בביה מ"ד. ולא שנא יוה"כ אין מוציאין ולא יוצאין בתחומין אלא ע"י עירוב כדגרסי' בעירובין [פרק בכל מערבין] ותני' אמרו ב"ה לב"ש אתם מודים שמערבין לגדול ביוה"כ **) אמרו להן כשם שמערבין לגדול ביוה"כ כך מערבין לנזיר ביין ולישראל בתרומה. להודיעך דכ"ע מודים ומילתא פשוטה היא שמערבין לגדול ביוה"כ וכל מאן דמפרש חילוף זה טעות הן הדברים בידו: **שאלו** את ר' אלעזר חלה מהו שירכיבוהו כו'. ורב"א חלה מרכיבו על כתפו חלה השליח משלחו ביד אחר. דחפו ולא מת יורד וממיתו. שאלו את ר' אלעזר אבשלום שבא על פילגשי אביו מהו לעוה"ב. מי סבירא לן הא דאמר רב נשים בקדושין וכתובה. פילגשים בלא כתובה וקדושין. וכן שאלוהו על שלמה מי סבירא לן כר' יונתן דאמר כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה. שנאמר ולא היה לבבו שלם עם ה' אלהיו כלבב דוד אביו. כלבב דוד אביו לא היה מיחטא נמי לא חטא כו'. כדאיתא בפ' במה בהמה יוצאה ותוספתא בפ"ג דיבמות: מהו להציל כבשה כלומר בת שבע מיד דוד מי סבירא הא דר' יונתן בפס' כתובות[ד' ט.] כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות נותן לאשתו. ואוריה נתן גם לבת שבע מהו להציל הרועה מיד הארי כלומר מהו להציל אוריה מיד דוד מי סבירא לן חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב. ומפני שאמר ואדוני יואב אינו מורד במלכות תיתן להצילו או אין חולקין כבוד לתלמיד ומורד במלכות הוא. ומסקנא בהו בהני שאילתא. לא מפני שהפליגו בדברים אלא שלא אמר דבר שלא שמעו מרבו לעולם: במעשה העגל רב ולוי חד אמר זובח וקיטר בסייף. גיפף ונישק במיתה. שמח בלבו בהדרוקן. וחד אמר מי שהעידו עליו עדים והתראה בסייף. עדים בלא התראה במיתה. לא עדים ולא התראה בהדרוקן. חולי נפוח בני מיעים עד שימות. שבט לוי לא עבד ע"ז האי דכתיב לאביו ולאמו לא ראיתיו וגו'. אביו אבי אמו ישראל וכן אמו בן ישראל. אחיו מאמו מישראל. בניו בני בתו מישראל. וכבש עשו לו מפני הבבלים שהיו מתלשין בשערו כו'. תנא משוך

*) נראה דצ"ל מ"מ מבעיא לן קרא חולה שאני וכו'. **) אמרו להן אבל אמרו להן כשם וכו' כצ"ל.

נושא
מה נדרש מהפסוק "איש עתי"

נושא/מבנה
קבוצות של שאלות ששאלו ר"א ולא ענה להם באופן ישיר

נושא
ג' קבוצות של אנשים ועונשם [illegible]

הגהות הב"ח

(א) גמ' שאלו את ר' אליעזר פלוני [illegible] (ב) שם [illegible] (ג) רש"י ד"ה זאת אומרת כו' למשמע דאין איסור עירוב והוצאה ליוה"כ: (ד) בא"ד איסור הוצאה שגזרו עליו מרשות לרשות: (ה) ד"ה נכנס כו' שהכהן גדול מוסרו:

תוספות ישנים

אבל מה כמשתלה למה יספק הדם כיון שלא נפסל הדם כלל לא יגרילו על אחרים יהיה נראה יותר וקס"ד א) (דסכה) דספיק שיעמדו שניהם חיים (ענין ב) דלא יפסל שעיר המשתלח גופו שלא נעשית מצותו אם לא, היה מי כל כך אבל משום ככשר הדם לא ולמרי דבי ר' ינאי יעמוד חי עד מתי זקוק לכיות חי עד שעת מתן דמים של [illegible]

שחיוב על הבבליים ח) לעולם ועוד קשה לו כיון דמודים על האחוד כל שכן על הגבוי כיון שאפילו האחוד אחר כך מועיל ואין נראה לי דאם כן טוב ליה למיפלג ולמיתני בין נודע קודם שמתרומה התרומה לנודע אחר כך ועוד ידיעה מאן דכר שמיה ועוד קשה לרבי על פסולה דמתני' כיון דספק תורמין על האחוד אפילו לאו נודע [illegible]

גליון הש"ס גמ' מהו לסוד את ביתו. [illegible] שלא אמר דבר שלא שמע [illegible]